

1. **S**ONUIT vox laetitiae in terra nostra, vox exsultationis et salutis in 5
 tabernaculis peccatorum. Auditum est verbum bonum, verbum
 consolatorium, sermo iucunditate plenus, dignus omni acceptione. Iubilare
 montes laudem, et omnia ligna silvarum plaudite manibus ante faciem Do-
 mini, quia venit. AUDITE, CAELI, ET AURIBUS PERCIPE, TERRA, obstupesce et
 lauda, universitas creaturae, sed tu magis, o homo: IESUS CHRISTUS, FILIUS DEI, 10
 NASCITUR IN BETHLEHEM IUDAE. Quis tam lapidei cordis, cuius anima non
 liquefacta sit in hoc verbo? Quid annuntiari dulcius poterat? Quid delecta-
 bilius commendari? Quid tale umquam auditum est, aut quid simile aliquan-
 do mundus accepit? IESUS CHRISTUS, FILIUS DEI, NASCITUR IN BETHLEHEM IUDAE.
 O breve verbum de Verbo abbreviato, sed caelesti suavitate refertum! La- 15
 borat affectio mellifluae dulcedinis copiam latius effundere gestiens, nec
 inveniens verba. Tanta siquidem gratia est sermonis huius, ut continuo in-
 cipiatur minus sapere, si vel unum iota mutavero. IESUS CHRISTUS, FILIUS DEI,

³ Iesus: Haec verba legebantur in capitulo, secundum Ecclesiastica officia Cister-
 ciensis ordinis, ed. B. Griesser, in *Analecta S. Ord. Cist.*, XII (1956), p. 184, et ed. C.
 Noschitzka, *ibid.*, VI (1950), p. 42 ⁵ Cant 2, 12 et 14; Jer 33, 11 Ps 117, 15
⁷ 1 Tim 1, 15; 4, 9 Is 49, 13 ⁸ Is 55, 12; Ps 95, 12-13 ⁹ Is 1, 2
¹¹ Ez 11, 19; 36, 26 Cant 5, 6 ¹⁵ Rom 9, 28 ¹⁸ Mt 5, 18

NASCITUR IN BETHLEHEM IUDAE. O nativitas illibata sanctitate, honorabilis
 mundo, amabilis hominibus collati magnitudine beneficii, investigabilis etiam
 angelis sacri profunditate mysterii, et in his omnibus admirabilis singulari
 excellentia novitatis, utpote quae nec primam similem visa est nec habere
 5 sequentem! O partus solus sine dolore, solus nescius pudoris, corruptionis
 ignarus, non reserans, sed consecrans virginalis uteri templum! O nativitas
 supra naturam, sed pro natura; miraculi excellentia superans, sed reparans
 virtute mysterii! Fratres, generationem istam quis enarrabit? Angelus nun-
 tiat, virtus obumbrat, supervenit Spiritus; Virgo credit, fide concipit virgo,
 10 parturit virgo, manet virgo: quis non miretur? Nascitur denique Altissimi
 Filius, Deus de Deo genitus ante saecula; nascitur Verbum infans: quis vel
 satis miretur?

2. Nec sane otiosa nativitas aut infructuosa dignatio maiestatis. IESUS
 CHRISTUS, FILIUS DEI, NASCITUR IN BETHLEHEM IUDAE. Vos qui in pulvere es-
 15 tis, expergiscimini et laudate. Ecce Dominus cum salute: venit cum salute,
 venit cum unguentis, venit cum gloria. Neque enim sine salute Iesus, neque
 Christus sine unctione, nec sine gloria venit Filius Dei: siquidem ipse salus,
 ipse unctio, ipse gloria, sicut scriptum est: GLORIA PATRIS, FILIUS SAPIENS.
 Felix anima quae, gustato salutis fructu, trahitur et currit in odore unguen-
 20 torum, ut videat gloriam eius, gloriam quasi unigeniti a Patre. Respirate
 perditum: venit Iesus quaerere et salvum facere quod perierat. Morbidi con-

⁴⁻⁵ nec primam... sequentem: cf. Ant. «Genuit puerpera» ad Laudes in Nativ. Do-
 mini ⁸ Is 53, 8 ⁹ Lc 1, 35 ¹⁰ Lc 1, 32 ¹¹ Is 26, 19 ¹⁸ Prov 13, 1 uti citatur
 a Maximo Taurinensi (P. L. 57, 418 C) ¹⁹ Cant 1, 3 ²⁰ Io 1, 14 ²¹ Lc 19, 10

valescite: venit Christus, qui contritos corde sanat unctione misericordiae suae. Exsultate quicumque estis grandia concupiscentes: descendit ad vos Filius Dei, ut regni sui faciat coheredes. Ita, obsecro, SANA ME, DOMINE, ET SANABOR; SALVUM ME FAC, ET SALVUS ERO; glorifica, et ero gloriosus. Sic nempe benedicet anima mea Dominum, et omnia quae intra me sunt nomini sancto eius, cum propitiatus fueris omnibus iniquitatibus meis, sanaveris omnes infirmitates meas, repleveris in bonis desiderium meum. Haec tria, dilectissimi, sapit mihi quod audio nasci Iesum Christum Filium Dei. Quare enim vocamus nomen eius Iesum, nisi quia ipse salvum faciet populum suum a peccatis eorum? Aut Christus quare nominari voluit, nisi quia computrescere faciet iugum a facie olei? Quare Filius Dei factus homo, nisi ut homines faciat filios Dei? VOLUNTATI AUTEM EIUS QUIS RESISTIT? Iesus qui iustificat, quis est qui condemnet? Christus qui sanat, quis est qui vulneret? Filius Dei exaltat, quis est qui humiliet?

3. Nascitur ergo Iesus: gaudeat quisquis ille est, quem perpetuae damnationis reum adiudicabat conscientia peccatorum. Excedit quippe pietas Iesu omnem criminum quantitatem seu numerositatem. Nascitur Christus: laetetur quicumque vitiis impugnabatur antiquis. Siquidem ante faciem unctionis Christi nullos omnino stare poterit morbus animae, quamlibet inveteratus. Nascitur Filius Dei: exsultet qui magna solet desiderare, quia magnus munerator advenit. Fratres, hic est heres: devote suscipiamus eum, sic enim et hereditas nostra erit. Qui enim proprium filium dedit, quomodo non omnia nobis simul cum illo donavit? Nemo discredat, nemo haesitet; habemus

¹ Lc 4, 18 ³ Ier 17, 14 ⁵ Ps 102, 1 ⁶ Ps 102, 3 ⁷ Ps 102, 5
⁹ Mt 1, 21 ¹⁰ Is 10, 27 ¹¹ Rom 9, 19 (Vg: Voluntati enim) Rom 8, 33-34
²¹ Mt 21, 38 ²² Rom 8, 32

testimonium credibile nimis: VERBUM CARO FACTUM EST, ET HABITAVIT IN NOBIS. Fratres habere voluit Unigenitus Dei, ut esset in multis fratribus primogenitus ipse. Utque nihil haesitet ipsa pusillanimitas fragilitatis humanae, prius ipse factus est hominum frater, factus est hominis filius, factus est homo. Si et hoc homo iudicat incredibile, fidem adstruunt oculi.

4. IESUS CHRISTUS, FILIUS DEI, NASCITUR IN BETHLEHEM IUDAE. Et vide dignationem: non in Ierusalem civitate regia, sed IN BETHLEHEM, quae minima est in millibus Iuda. O Bethlehem parva, sed iam magnificata a Domino, magnificavit te qui factus est in te parvus ex magno! Laetare, Bethlehem, et per omnes vicos tuos festivum hodie Alleluia cantetur. Quae tibi civitas, si audeat, non invideat pretiosissimum illud stabulum et illius praesepti gloriam? In universa siquidem terra iam celebre est nomen tuum, et beatam te dicunt omnes generationes. Ubique gloriosa dicuntur de te, civitas Dei; ubique psallitur, quia homo natus est in ea et ipse fundavit eam Altissimus. Ubique, inquam, praedicatur, ubique clamatur, quia IESUS CHRISTUS, FILIUS DEI, NASCITUR IN BETHLEHEM IUDAE. Nec otiosum quod additur IUDAE: siquidem admonet nos eius quae ad patres facta est repromissio. NON AUFERETUR SCEPTRUM, inquit, DE IUDA, ET DUX DE FEMORE EIUS, DONEC VENIAT QUI MITTENDUS EST, ET IPSE ERIT EXSPECTATIO GENTIUM. Salus quippe ex Iudaeis, sed salus usque ad fines terrae. IUDA, ait, TE LAUDABUNT FRATRES TUI; MANUS TUAE IN CERVICIBUS INIMICORUM TUORUM, et cetera, quae de Iuda illo nusquam legimus, sed in Christo videmus impleta. Ipse enim Leo de tribu Iuda, de quo et

¹ Ps 92, 5 Io 1, 14 ² Rom 8, 29 ⁷ Mich 5, 2 ¹⁰ Tob 13, 22
¹¹ 1 Reg 18, 30 Lc 1, 48 ¹³ Ps 86, 3 ¹⁴ Ps 86, 5 ¹⁷ Act 13, 32; 26, 6
¹⁷ Gen 49, 10 ¹⁹ Io 4, 22 Act 13, 47 ²⁰ Gen 49, 8 (Vg: manus tua)
²² Apoc 5, 5

additur: CATULUS LEONIS IUDA; AD PRAEDAM, inquit, FILI MI, ASCENDISTI. Magnus praedator Christus, qui priusquam sciat vocare patrem aut matrem, Samariae spolia diripit. Magnus praedator, qui ascendens in altum, captivam duxit captivitatem, nec tamen abstulit quidquam, sed magis ipse dedit dona hominibus. Has itaque et ceteras similes prophetias impletas in Christo, — de eo siquidem et praedictas—, ad mentem revocat quod dicitur: BETHLEHEM IUDAE; nec omnino quaerere est, utrum a Bethlehem possit aliquid boni esse.

5. Sane quod ad nos spectat, discimus etiam ex hoc quemadmodum suscipi velit, qui in Bethlehem voluit nasci. Erat enim qui forte ei sublimia quaerenda arbitraretur esse palatia, ut cum gloria Rex gloriae susciperetur; sed non propter hoc a regalibus illis sedibus venit. IN SINISTRA EIUS DIVITIAE ET GLORIA, IN DEXTERA LONGITURNITAS VITAE. Horum omnium aeterna in caelis affluentia suppetebat, sed paupertas non inveniebatur in eis. Porro in terris abundabat et superabundabat haec species, et nesciebat homo pretium eius. Hanc itaque Dei Filius concupiscens descendit, ut eam eligat sibi, et nobis quoque sua aestimatione faciat pretiosam. ADORNA THALAMUM TUUM, SION, sed humilitate, sed paupertate. In his enim pannis complaceat sibi et, Maria testimonium perhibente, his sericis delectatur involvi. Abominaciones Aegyptiorum immola Deo tuo.

6. Considera denique quod IN BETHLEHEM IUDAE NASCITUR, et sollicitus esto, quomodo Bethlehem Iudae inveniaris, et iam ne in te quidem suscipi dedignatur. Bethlehem quippe «domus panis», Iuda sonat «confessionem». Tu ergo, si divini verbi pabulo repleas animam tuam fideliterque, etsi non

¹ Gen 49, 9 ² Is 8, 4 ³ Eph 4, 8 ⁴ Io 1, 46 ⁵ Sap 18, 15
⁶ Prov 3, 16 (Longitudo dierum in dextera eius et in sinistra illius divitiae et gloria)
⁷ Rom 5, 20 ⁸ Iob 28, 13 ⁹ Ant. «Adorna» ad benedictionem candelarum in Purific. B. Mariae ¹⁰ Lc 2, 7 ¹¹ Ex 8, 26 ¹² Bethlehem q. domus panis: S. Gregorius, *Hom. in Ev.*, 8, 1; P. L. 76, 1104 (Homilia ad Nocturnos in Nativ. Domini)
¹³ Iuda s. confessionem: S. Hieronymus, *Liber interpretationis hebraicorum nominum*, ed. *Corp. christ.*, 72, p. 67, 19

digna, certe quanta potes devotione suscipias panem illum, qui de caelo descendit et dat vitam mundo, Dominicum videlicet Iesu corpus, ut veterem utrem corporis tui nova illa resurrectionis caro reficiat et sustineat, quatenus novum quod intus est vinum, hoc solidatus glutino, valeat continere, si denique ex fide vivas et nequaquam gemere oporteat, quia oblitus sis comedere panem tuum, Bethlehem factus es, dignus plane susceptione Dominica, si tamen confessio non defuerit. Sit proinde Iudaea sanctificatio tua: confessionem et decorem induere, quam maxime stolam in ministris suis Christus acceptat. Denique breviter tibi utrumque commendat Apostolus: CORDE, inquit, CREDITUR AD IUSTITIAM, ORE AUTEM CONFESSIO FIT AD SALUTEM. Iustitia siquidem in corde, panis in domo: est enim iustitia panis, et: BEATI QUI ESURIUNT IUSTITIAM, QUONIAM IPSI SATURABUNTUR. Sit ergo in corde iustitia, et iustitia quae ex fide est. Haec enim sola habet gloriam apud Deum. Sit etiam in ore confessio ad salutem, et securus iam suscipe EUM, QUI IN BETHLEHEM IUDAE NASCITUR, IESUM CHRISTUM FILIUM DEI.

¹ Io 6, 41 ² Mt 9, 17 ³ Rom 1, 17 ⁴ Ps 104, 5 ⁵ Ps 113, 2
⁶ Ps 103, 1 ⁷ Rom 10, 10 ⁸ Mt 5, 6 (Vg: esuriunt et sitiunt) ⁹ Rom 9, 30
¹⁰ Rom 4, 2